

Retningslinjer for fos § 11 – Marked for regulerkraft

Første ledd

Systemansvarlig driver to marked for regulerkraft, aktiveringsmarked for mFRR og aktiveringsmarked for mFRR-D (driftsforstyrrelsesreserver).

Aktiveringsmarkedet for mFRR deles i en planmessig ("scheduled") fase og en direkteaktiveringsfase. Den planmessige fasen av aktiveringsmarkedet for mFRR er et felles balansemarked for det nordiske kraftsystemet. Systemansvarlig vil også aktivere bud i en nasjonal løsning for direkteaktivering ved behov. I tillegg vil systemansvarlig benytte mFRR-D i det nasjonale aktiveringsmarked for mFRR-D.

mFRR benyttes for håndtering av ubalanser og flaskehalser. mFRR-D benyttes ved behov for håndtering av driftsforstyrrelser og spesielle hendelser.

Effekt fra både produksjon og forbruk kan tilbys både i aktiveringsmarked for mFRR og aktiveringsmarked for mFRR-D. Vilklårene for mFRR aktiveringsmarked finnes i *Metode om vilkår for leverandører av balansetjenester og vilkår for balanseansvarlige i samsvar med kommisjonsforordning (EU) 2017/2195 om fastsettelse av retningslinjer for balansering av elektrisk kraft artikkel 18 nr. 1* som publiseres på samme side som denne retningslinjen. Vilklårene beskriver leverandørene av balansetjenesters ansvar, plikter og rettigheter ved deltakelse i både aktiveringsmarked for mFRR og mFRR-D. I vilklårene fastsettes kriterier for deltagelse i markedet, regler for budgivning, prising og aksept av bud, samt publisering av informasjon.

Formålet er å:

- Aktivere reserver for å holde balansen i hvert område og holde frekvensen i det nordiske synkronsystemet innenfor fastsatte grenseverdier, og dermed frigjøre primær- og sekundærreserver, slik at disse kan være klare til neste hendelse.
- Håndtere flaskehalser ved å holde kraftoverføringen innenfor akseptable grenser, som beskrevet i retningslinjene til § 5.
- Håndtere spesielle hendelser og driftsforstyrrelser i kraftsystemet.

Budgivning

Regler for budgivning i aktiveringsmarked for mFRR og mFRR-D er beskrevet i vilklårene i metode etter EBGL¹ artikkel 18 nr. 1. I tillegg vil systemansvarlig ta imot bud fra leverandører eller reguleringsobjekter som ikke kan delta i markedene gjennom en forenklet løsning i Fifty. Ved aktivering av bud mottatt gjennom forenklet løsning vil leverandør av balansetjenester godtgjøres med høyeste pris av budpris og mFRR-pris for oppregulering og laveste pris av budpris og mFRR-pris for nedregulering

Forenklet løsning kan også brukes ved vedtak etter fos § 12 fjerde ledd, se mer i retningslinjen.

---

¹ Kommisjonsforordning (EU) av 23. november 2017 om fastsettelse av retningslinjer for balansering av elektrisk kraft

Reguleringer

Systemansvarlig benytter mFRR-markedet for å håndtere ubalanser i kraftsystemet I tillegg benytter systemansvarlig mFRR-markedet for å håndtere flaskehalser i regional- og transmisjonsnettet som ikke kan håndteres ved bruk av budområder, ref. fos § 5 fjerde ledd. Ved hjelp av periodeskiftattributtet håndteres også strukturelle ubalanser rundt kvarters- og timesskift, ref. fos § 8b første ledd.

Systemansvarlig vil kunne benytte marked for regulerkraft for å opprettholde spenningsgrenser i områder som ikke har tilstrekkelig reaktive reserver. I slike tilfeller vil systemansvarlig aktivere bud fra aktiveringsmarked for mFRR, aktiveringsmarked for mFRR-D og/eller bud fra forenklet løsning for å kunne pålegge aktiverte produksjonseenheter å bidra med reaktiv ytelse etter fos § 15 tredje ledd.

Ved behov for opp- eller nedregulering vil bud i aktiveringsmarked for mFRR som hovedregel velges i en felles nordisk optimeringsprosess der de billigste budene velges først, gitt tilgjengelig overføringskapasitet. Valg av bud vil ta hensyn til budegenskaper og tilgjengelighet. Bud kan også aktiveres utenfor prisrekkefølge, som for eksempel på bakgrunn av lokasjon eller andre budegenskaper.

Systemansvarlig kan i spesielle situasjoner og ved driftsforstyrrelser aktivere bud som ikke er en del av aktiveringsmarkedet for mFRR. Dette vil omfatte mFRR-D-bud samt bud som er meldt inn gjennom forenklet løsning i Fifty.

Aktiveringer i spesielle situasjoner omfatter aktiveringer av reserver på bestemte steder i nettet for å håndtere flaskehalser som ikke kan håndteres med mFRR-bud og aktiveringer for å opprettholde eller gjenopprette normal situasjon i kraftsystemet ved å sikre at det er en tilstrekkelig tilgjengelig mengde mFRR-reserver i alle budområder.

Valg av bud fra mFRR-D og forenklet løsning vil ta hensyn til budegenskaper og tilgjengelighet. Bud vil normalt aktiveres i prisrekkefølge, men kan også aktiveres utenfor prisrekkefølge, for eksempel på bakgrunn av lokasjon eller andre budegenskaper som f.eks. begrensninger i budets varighet og hviletid, øvrige tekniske egenskaper ved aktivering av budet eller budkvantum.

Systemansvarlig sender elektroniske aktiveringer i tråd med aktuelle tilbyderes bud i aktiveringsmarkedet for mFRR og aktiveringsmarkedet for mFRR-D. Systemansvarliges aktiveringsbestillinger vil ta hensyn til informasjonen leverandørene av balansetjenester har gitt i sine bud.

Annet ledd

Systemansvarlig overvåker regulerkraftmarkedet.

Ved mistanke om at prissetting gitt til markedet ikke er samfunnsøkonomisk rasjonell, vil systemansvarlig i første omgang kontakte aktuell konsesjonærs driftssentral og be om begrunnelse for prissettingen. Dersom begrunnelse ikke kan gis umiddelbart sender systemansvarlig e-post til konsesjonær med forespørsel om redegjørelse og mulig dokumentasjon på at prisen er samfunnsøkonomisk rasjonell, alternativt at konsesjonæren selv endrer prisen. Dersom konsesjonær ikke kan gi troverdig begrunnelse vil aktuelle bud suspenderes og regulert volum betales med gjeldende pris i døgnet markedet for det relevante budområdet.

Fos § 11 gjelder for markedsaktører i norske budområder og vilkår for deltakelse i regulerkraftmarkedet godkjennes nasjonalt. Systemansvarlig legger derfor til grunn at vi ikke kan suspendere bud som tilhører utenlandske budområder som inngår i internasjonale balansemarkeder hvor Norge deltar.